

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Murenulæ Sacræ Vestis Sponsæ Regis Æterni
Vermiculatæ Opus, De Privilegiis Ordinum Regularium**

Alviset, Virginus

Campidonæ, 1673

Dubium 3. Quæ opinio probabilis & unde?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62361](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62361)

clesia inveniatur concessum, & Monasterio S. Pauli extra muros urbis, pro sua reverentia, & tamen ego ostendi ubi de bono iam communiter omnibus Ordinibus attribui jure communicationis cum dicto monasterio S. Pauli, &c.

10 Igitur concludendo & solvendo dubium, simulq; respondendo rationi in oppositum allata ego puto distinguendum esse inter privilegia exorbitantia seu specialia, nam quae simpliciter exorbitant, quia sunt rara, & raro vel agrè conceduntur, ego puto communicari, sat quae exorbitant quia sunt contraria statui alicuius Ordinis, vel enormiter leguntur jus tertij, &c. (juxta ea quae dixi ubi de communicatione. v. fallit tamen.) Ego puto non communicari, & de his intelligi Authores contrarios.

D V B. III.

Quae opinio probabilis? Et unde?

Ad c. 7. sect. 1. de usu privil.

SUMMARIUM.

- 1 Opinio quid.
- 2 Semper probabilis est.
- 3 De eadem re possunt esse diversae opiniones.
- 4 Licet sit quod ex verisimili ratione.
- 5 Opinio potest esse probabilis ex diversis capitibus 12. & 27.
- 6 Author gravis quis.
- 7 Auctoritatem Doctoris non reddero opinionem probabilem, negant aliqui.
- 8 Affirmant alij.
- 9 Quibus Author adheret.
- 10 Nemo in lucem edit opera nisi diu trutinata.
- 11 Imprudentium est dicere aliquam opinionem esse improbabilem.
- 12 Opinio sui magistri est cuiq; probabilis, & securè potest eam sequi.
- 14 Quid de opinione Amici, Confessarii, vel Praelati.

15 Multitudo sequentium aliquam opinionem dicit illam probab.

16 Opinio communi facit jus, & excusat. Secus privata ibid.

17 Duobus modis ad aliquam opinionem conveniunt Doctores.

18 Opinio an probabilior, quò a pluribus veniat.

20 In consilio opinionum, quae preferenda.

24 In materia favorabilis opinio unius Doctoris fertur alij, etiam communi.

25 Et quae sint causae favorabiles.

26 Quando dubitatur de opinione alicujus attendendum ad jura, & rationes legat.

28 Potest haberi diversa opinio de re eadem peccatum ad diversa.

29 In agendo & consulendo potest aliquis agere opinionem varias, modo ut et scandalum non fiat.

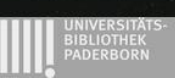
Opinio non est aliud, quam intellectus in aliquam propositionem ex verisimili ratione, unde omne verisimile est probabile, hinc quod omnis opinio semper est probabilis, & similiter quod non potest plura esse quam probabilitatem maiorem minorem, pro maiori vel minore similitudine Rationis à qua movetur intellectus. Nam si movetur ex certa ratione iam non est opinio, sed certitudo; si ex falsa, error; si ex revelata, &c. Et quia eadem Ratio potest videri verisimilis, & alteri falsa, hinc in eadem re contingat non raro esse duas opiniones, ut quod unus condempnat & reprobat, alter amplectatur. Quò in humanis is dicitur prudenter rari, & consequenter licite, & sincerè, qui ex verisimili Ratione movetur, & Doctores communi confiterentur, tutum eum esse in consilio, qui opinionem probabilem sequitur, quam illa verisimilitudo facit. Potest tamen aliqua opinio dici verisimilis

probabilis ex diversis capitibus, nempe
vel ab Authoris gravitate vel conditione
vel ratione, vel a plurium numero, qua
magis placet hic sigillatim discutere.
Et quod ad primum attinet, gra-
vis Author dicitur, qui inter alios habet
tamamagna peritia arg. Gloss. in c. licet
de testib. Hoc est cujus dicta fo-
rent communiter in scholis recipi, unde
alibi appellatur Classicus. An autem opi-
nionem debeat probabilis hoc ipso, quod
ab aliquo tali Authore asseritur, atque i-
deo securè possit quis illam sequi, affir-
mat D. Tho. quodl. 3. a. 10. Filliuc. 10. 2.
in 2. c. 4. n. 134. Baldell. in sum. lib. 4. n.
134. Et Steph. de Gaeta in c. ad limina. 30.
cap. 1. Ad quod facit, quod argumentum
ab Authoritate Doctorum admittitur
communiter à Jurisperitis per cap. om-
nia. de ma. & ob.
In contrarium tamen videtur facere
etiam S. Bened. in sua Reg. cap. 3. Sape
quod revelat Deus, quod melius est. Unde
Christus. Confiteor tibi Pater, quia abscondisti
hæc à sapientibus & prudentibus, & revelasti
his qui parvuli. Huic convenit vetus illa paro-
mia Gellij apud Erasim. Chiliad. 1. in Adag.
Invenit enim Ostor valde oportuna locutus. Et
Cicero in qq. Tuscul. Sape sub sordi-
dulo latet sapientia. Unde Panor. in c.
Cordanus. de ser. & Tabiena v. opimo. dicit,
quod in deligenda opinione non est ha-
bendus respectus ad personam. quæ illam
tenet, sed ad pondus Rationis illius, quia
non queritur quis, vel qualis prædicat,
sed quid dicit. can. 2. d. 19. Nec personæ hono-
ratori creditur, sed ei, quæ aptiora di-
cuntur, si de res. b. Adeo ut neq; sanctitas,
neq; Authoritas proliat, ad hoc ut ab eui-
faciles credatur, ut notat Gloss. cap. fin. d.
de testib. Et sic generale, ut Doctorum dicta non
recipiuntur, nisi secundum ea, quæ alle-

gant, ut monent Natta in clem. sape. de verb.
sign. §. quæ omnia. Barth. & alij l. non solum.
ff. de lib. leg. Et eatenus solum illis creda-
tur, quatenus Lege vel Ratione probant,
arg. can. 1. d. 20. non verò quando malè
aut nihil allegant secundum Gloss. cap. 1.
de const. cap. qualiter de accus. & l. 1. c. de leg.
Ad quod facit quod in qualibet facultate
Authores etiã magis graves convincun-
tur errasse, & opiniones tenuisse, quæ
nunc passim ab omnibus exploduntur,
de quo possunt exempla luculenta videri
apud S. Antoninum in sum. p. 4. tit. 11 c. 8.
Et legi Afor. 1. p. inst. lib. 2. c. 9. Cassan.
in cat. glor. mun. p. 1. conf. 7. Tiraquell. l. 11.
connub. Gloss. 1. p. 112. Gloss. in rubr. de ver.
jur. enucl. Barbof. & alij qui scribunt in l.
prioris. eod. de off. rect. prov.
Verum his non obstantibus ego do ma-
nus D. Thom. & alij in initio citatis.
At censeo, autoritatem Doctoris red-
dere ejus opinionem probabilem. Licet
enim sit difficile, reperire aliquè Autho-
rem, qui non habeat aliquas opiniones,
quæ nõ admittuntur, eò quod contrarijs
Rationibus fuerint confutata, & error
detectus. Attamen quantum ad alias hoc
ipso censentur admitti, quod in scholis
non rejiciantur, vel saltem suæ naturæ
relinqui. Moveor, quia ut bene monet
Laym. 10. 1. tract. 1. cap. 5. §. 2. semper præ-
sumendum est omnem Authorem valde
exactè perpendisse suas rationes, antequam
aliquam opinionem in lucem dederit. Un-
de Palau. 10. 1. d. 2. par. 2. n. 4. Joan. Sanch.
in select. d. 14. n. 8. Et Tho. Sanch. in sum.
10. 1. c. 9. n. 6. imprudentiæ arguunt eum,
qui alicujus Authoris opinionem impro-
babilem dicit, eò quod pro contraria ha-
bet Rationem, quæ suam mentè convin-
cit, quia licet non possit huic Rationi re-
spondere, fortè poterit alius, & valde fa-
cile, adeo ut sibi persuadere debeat, videri
sibi

REGIA
BIBLIOTHECA
ET
MUSEUM
REGIUM
SICULUM
STOLICUM

sibi multas Rationes convincentes, & indissolubiles, quæ tamen ab alijs facile solvi possunt, & ita quotidianâ experientia probamus, cum e contra ego possim rationabiliter & sine nota imprudentiæ credere Authori illum, cuius opinio mihi displicet, non acquisivisse famam & auctoritatem, nisi propter eruditionis eminentiam, atque inde similiter ego possum contra meum sensum eius opinionem sequi, & credere me non sufficienter penetrare vim Rationum illius, vel aliàs illi habuisse, quas tacuit, & quas si scirem, vel sufficienter intelligerem, mihi probabilis videretur ejus Opinio.

- 12 Imò non solum probabilis Opinio debet reputari ea, quæ aliqua Ratione probabilis suffulta invenitur apud antiquos Authores, sed etiam ea, quæ de novo aliquis novus Doctor advenit, si est probatus & aliàs communiter receptus. De quo sic loquitur Machad. in pers. confes. discurs. pract. a. 2. §. 1. *Es tambien op non probable, la que de nuevo leuanta, o funda non sola mente qual quier a Autor en sus escritos, sino tambien qual qui era humbre docto en solo su parecer, aunque sea contra mas probable comun y recibida opinion.* (Et ita tenent Vasch. Afor. Vilalob. Sayr. Palau. & Henriq.) De donde proviene que como nota il mismo Sanch. en la dispo. 44 mudhas opiniones, que en otros tempos non se defendian con tanta libertad, Las han introduzido deste modo hombres doctos, las quales con el tiempo y consideration hanc cobrado tantas fueras, de probabilidad que oy son opiniones comunement admitidas y comunes &c. Addit ibid. idem Machad. ex cod. Joan. Sanchez similiter esse opinionem probabilem, non solummodo que de nuevo leuanta y tiene el Doctor probando la ex professo, con razones, i fundamentos, sino tambien la que trae incidentem et per ilatione explanatione, de otra doctrina.
- 13 Quantum ad secundum de conditio

ne seu qualitate Authoris, an ex ea re datur Opinio probabilis? Quæri potest de Opinioe sui Magistri, sui Praeceptoris Confessarij vel Amici, & quidem de Magistro S. Antonin. 3. p. tit. 5. cap. 3. Afor. to. 1. lib. 2. cap. 17. quest. 9. Angul. & Tabien. v. Opinio. Mach. supra. communiter alij affirmant. Namque Magister quoad me est Author gratiæ & non praesumitur suscepisse manus laicæ, quæ de gravi Authore dicta sunt perius, debent per proportionem dici Magistro docente. Quantum ad Amicum praesumitur quidem non velle decipere sed amicitia non facit doctum, nec Opinio ex hoc solo capite quod dicitur, redditur probabilis. Idem tenent Praeceptor & Confessario, licet pro bono animarum excusetur, qui ejus opinio & consilium sequitur.

Quantum ad tertium de numero doctorum, an hoc ipso aliqua Opinio potest dici probabilis, quod à multis tenent Affirmant Layman. lib. 1. tract. 1. cap. 18. Baucius in casibus confes. singul. 21. s. 1. s. 1. de Januar. de casibus refer. ref. 27. Martin. à S. Joseph. in monit. confes. to. 1. tract. 24. Gaeta. cap. ad limina. 30. §. 1. Butr. cap. de iudicis. 3. quest. 3. novimus. de verb. sign. Felin cap. canon. de const. & Gloss. c. fin. d. 1. de penit. c. 201. Barbat. conf. 17. & Alij in l. fin. de off. praet. Opinione communem jus facit. Unde qui eam sequitur, etiam non debet ter discussa excusatur à peccato, quævis deinde inveniatur falsa secundum Panor. cap. Cap. llanus. de fer. Proque ciunt l. Reg. ff. de jur. & fac. ignor. c. sponsa duor. & cap. unic. cum Gloss. de pign. lat. in 6. Et similiter excusatur in foro

teriori à pana, si non à toto, saltem à tanto secundum Stroph. de Gaeta. & Joan. Andr. in cap. alma. de sent. exc. in 6. Cum contra in nullo excusetur, sed potius libere faciat suam, qui contra opinionem communem iudicat secundum Gemin. c. quia nesciat. d. 11. Butr. cap. ex lit. de spons. An. car. elem. ne Romani. de elect. Barth. l. fin. C. de pe. iud. qui male iud. & Angel. eod. & l. terminato. eod. de fruct. & exp. lit.

Nota ramen, posse duobus modis contingere, ut multi Authores teneant eandem Opinionem, & sic faciant illam communem, nempe vel quia posteriores sequuntur aliquem primum, qui talem Opinionem adinvenit, seu quia ex professo non tractant illam materiam, seu quia illius primi sola auctoritate ducuntur quomodo Thomista, Scotista, Nominales, & ceteri modi alij sectarij suas opiniones divulgant, & hoc modo non dicerem Opinionem communem, quam v. g. multi Thomista sequuntur ex hoc solum quod sunt multi, quia unus alij sequitur, imò & sequi tenetur, & eodem modo loqui, & ita docent Alex. conf. 202. vol. 7. Menoch. lib. 2. praesumpt. 71. Alciat. reg. 1. praesumpt. 1. Afor. to. 1. inst. lib. 2. cap. 13 & Navarr. in man. cap. 27. num. 289. Vbi tales Doctores comparat ovibus & volucris, quae primum viam sequuntur absque delectu, sed solum quia illa praecedit. (a)

Alio vero modo contingit aliquos sequi unam Opinionem, nempe quia tractantes ex professo de eadem materia in eandem sententiam conveniunt, non prioris solum auctoritate inducti, sed pon-

dere Rationum bene discussarum. Et hoc modo sex, decem, vel octo Authores faciunt Opinionem communem secundum Navarr. cit. Et ut ait Afor. item citat. quando sex aut septem Authores eandem materiam tractant, si ex his quinque in unam sententiam circa aliquod punctum conveniant, dicitur opinio communis. Vnde collige cum eodem Navarr. posse contingere, ut de eadem re habeantur duae Opinionem contrariae, & tamen communes, si v. g. sex aut octo ex duodecim, qui rem profitentur, in unam partem abeant, & alij in contrariam.

An verò aliqua Opinio dicenda sit probabilior, & praeligenda, quò à pluribus defenditur, affirmat Bald. l. 1. ff. de off. quest. Et videtur Gaeta ita etiam tenuisse in can. ad limina. 30. quest. 1. §. 1. ubi talem opinionem dicit favorabilem. Facit & quod ait Panor. in cap. canonum de const. maiorem partem semper melius investigare veritatem, facit item quòd Iurisperiti admittunt argumentum à numero Authorum, per cap. omnes de ma. & ob. cap. significasti. 2. de homie. & l. antiqui. ff. si pars haered. Verum repugnat l. 1. C. de ver. jur. enucl. In qua Imperator dicit, non esse ex Authorum numero, sed vi Rationum iudicandam, quid sit melius. Quare ego puto attendendum esse in conflictu opinionum, & dum plures in unam conveniunt, an ex professo de re controversa tractent, nam si per transennam, parvi mihi videtur momenti eorum in tali occasione auctoritas & numerus, unde Navarr. supra cit. loco. ait se certiorum & magis communem reputare opinionem, quam 10. vel 8. ex professo tractant, praeter alia quam 50. solum per transennam. Inter eos verò qui rem ex professo tractant, ego puto secundò attendendum esse ad eorum conditionem, nam si sunt eiusdem sectae: etiam si mille forent,

Hh 2 rent,

REGIA
VLARVM
ET
MENTARIA
REGILAS
ELLARVM
STOLICA
III

rent, non reputarem tamen nisi pro uno, ut si sunt Thomistæ, Scotistæ, &c. Omnibus enim non est nisi unus, & unus calamus: unde sicut ego dixi superius non facere eorum numerum Opinionem communem, sic neque multitudo reddit probabilior. Quod si inter diversos Auctores nulli sunt sectarij, & omnes ex professo quidem rem tractant, sed sunt diversa facultatis, ego puto ijs potius credendum, & Opinionem eorum veriorum, qui sint hujus facultatis periti ad quam pertinet res illa, de qua tractant, ut Medicorum in rebus naturalibus, Theologorum in moralibus, Juristarum in forensibus, &c. per *l. septimo mense. ff. de stat. hom.* & notata ibi à DD. & Decio. in *cap. proposuisti. de probat.* & Angel. v. opinio. Quod si Doctores tractant de re ex professo, & sunt eiusdem facultatis eorum Opinio dicenda erit probabilior, qui fortioribus nituntur Rationibus, & in hunc modum Panor. in *c. Canonum de const. & c. prudentiam de off. del.* & ibi eius Glossat. dicit intelligendum Baldum, cum dixit sequendam esse Opinionem, quam plures tadunt, nempe quando meliores Rationes allegant.

24 Fallit tamen hæc doctrina in materia favorabili, pro qua dū unus Doctor stat, & allegat Rationem eius sententiæ adhaerendum est & Opinioni contra communem, & etiam si ille solus sit, omnes verò alij contrarij. Ut in causa Matrimonij

25 pro eius validitate & manutentione secundum Host. Abb. *cap. si vir. de cogn. spir.* Felin. *cap. 1. de spons.* Nald. v. Doctor. Sanchez. *lib. 1. de matr. d. 18. Dian. 10. 10. res. 19.* Everard. & alios.

Pro potestate Claviū secundum Host. *cap. rursus. qui cler. vel von.*

Pro juramento. *arg. cap. cum contingat. de jur. jur. & cap. quamvis. de pact. in 6.*

Pro rebus Pijis & Religiosis. *sumpt. fun. ff. de vel. & sumpt. fun.*

Pro persona miserabili d. 87. per ver.

Pro validitate actus *l. quovis. ff. de re dubiis. Et de verb. sign.*

Pro testamento, libertate &c. *re ind. & l. quovis dubia. ff. de Reg. iur. Ad* & pro privato contra Fiscum, si Fiscus fundat in delicto, alias secus. *l. 2. C. iur. fisci. l. b. 10. & Mattheil. nor. 13.*

Ubi verò dubitatur de dicto alicuius Authoris obscuriori recurrendum est iura, quæ ille allegat, ut secundum mens eius intelligatur, ut monet *l. non solum. s. liberationis. ff. de lib. 10. Paul. conf. 388.*

Ultimum caput, ex quo potest dici Opinio dici probabilis, est propter rationis pondus, & hoc est melius & certius adeo ut ea Opinio sit semper veritum, atque ob id præferenda, quæ melioribus & firmioribus fulcitur Rationibus, quamvis fortè sit paucorum, secundum Panor. *cap. Cappellanus. de ser. Jul. novissima. C. de iust. test. & Decrum. 259.* Imò quamvis sit fortè unus, ut *Afor. 10. 1. instit. lib. 2. cap. 16. quest. 6.* etiam sui ipsius tantum, quando Rationem manifestam secundum eum *cap. 17. quest. 6. Guttier. Navarr. Soc. & alios apud Zambran. cap. 1. dub. 11. Bonac. d. 2. de leg. 1. quest. 4. par. 9.* hoc plura exempla congerit.

Adde primò circa eiusmodi Opiniones delectum interdum contingere, ut eadem in utroque foro possit, & debeat quæ eadem re credere, esse veram quoniam effectum propter vim Rationis, & falsam quoad alterum propter contrarium. *arg. cap. dominus. de secund. cap. inquisitioni. de sent. excom. ubi etiam mulier de eodem viro debet credere, si suum Maritum ad effectum reddentibus*

- 2 Assertio Doctorum non operatur nisi probabilitate.
- 3 In allegationibus revocationum plerumque errare vere Doctores.
- 4 De quo inducuntur exempla & seq.
- 10 Etiam si plures simul allegant revocationem, potest tamen quis eis recusare consensum, donec sibi constet, de quo exemplum.

Non parvam confusionem circa usum privilegiorum invexere Doctores alijs certas revocationes intrudentibus alijs easdem negantibus. Caterum, ut dubio proposito summarie respondeam, quando de concessione alicuius privilegij certò constat, nemo tenetur illo abstinere, nisi similiter de revocatione certò illi constet. At quia assertio unius aut alterius Doctoris aut etiam plurium nõ inducit certitudinem, ideo nec ad dictum eorum, qui revocationes allegant tenetur quis absolutè credere, & privilegio abstinere. Et confirmatur, quia dictum Doctorum non generat nisi Opinioni probabilem, quam nemo tenetur sequi, & hoc in suum præiudicium, & maximè quando est in possessione contrarij.

Quòd verò relationes Authorum allegationum revocationes non sint certa, sed plerumque deceptorie & falsæ, atque ideo parum curandæ, patet inductione, nam v.g. Bullam: *Et si mendicantium*. In qua Pius V. plurima disponit in favorem Regularium revocata à Gregor. XIII. per aliam, quæ incipit: *In tanta*. *Affirmant* Bravus in tract. *monast.* c. 1. num. 9. Diana 10. 11. tract. 2. res. 6. Et alij apud ipsos. *Negat* Chast. par. 1. tract. primo c. 5. prop. 6. ubi plures alios ad hoc allegat, ac pluribus rationibus probat.

Eandè Bullam: *In tanta*, revocatoriam privilegiorum promulgatam vim legis habere, & servandam esse contestantur Cherubin. in *compil. bull.* 2. const. 9. Greg. 13. *Piassec.* in pra. p. 2. cap. 3. num. 6. Bravus & Dian.

sum, & non esse suum ad effectum exigendi, ut notat Navarr. in sum. cap. 27. num. 288. Et sic de alijs.
Ad 2. quòd quando sunt duæ Opiniones probabiles, potest quis agere vel respondere modò secundum unam, modò secundum alteram: quia cum in explanatione probabili semper agat, semper verum dicere eum prudenter agere, magis ideo tutà conscientia vitare tamen debet scandalum, ne videatur fallus, ita Beccan. tract. 1. cap. 1. quest. 7. Valent. 10. 3. de quest. 7. par. 4. Lopez p. 1. instr. cap. 120. Navarr. in Man. cap. 26. num. 4. & Laym lib. 1. tract. 1. c. 1.

Et ita aliquando facit Diana. De quo *Dicalill.* tom. 1. de sacram. tract. 4. d. 50. dub. 5. sic loquitur: *Ecce hic Auctor sibi contrarius est* (quod illi semel non contingit) non reprehensione, sed gratiarum actione dignum est. Nempe vir pro communi bono laborans, & communum utilitati serviens, plurima lectione & copiosis pro occurrenti consultantium nequitate (aut etiam desiderio) iam huic, iam illi parti adhaeret, quando pars utraq. probabili ratione & Doctorum virorum Auctoritate nitiatur pro axiurumvis operari tutum est. Voluit enim nobis in medium proferre ad hunc ipsum finem, quid in una, quid in alia occasione responderet. Et to. 2. tract. 8. d. 9. dub. 2. Non vitio potius verendum est, quòd resolutiones illa raris sint & quandoq. oppositæ. Nempe ipsa illius est, quam confessarios quam penitentes tractat, ut secundum probabiles Opiniones etiam contraarias possint se tutà conscientia dirigere.

D V B. IV.
Ad addendum Privilegio, quod aliqui Auctores affirmant revocatum? Ad
c. 8. s. 2. a. 1.

S U M M A R I U M.
Nemo tenetur abstinere privilegio de cuius revocatione non constat.

REGIA
VCLARVM
ET
MENTARIA
REGILAS
ELLANUS
STOLICE
III